

Konference EASR 2019: Od melancholických finských písní k počítačovému modelování

ZUZANA MARIE KOSTIČOVÁ

Zatím poslední ročník konference Evropské společnosti pro studium náboženství (EASR) se konal v estonském Tartu. Jako každý rok, i letos se jednalo o velký mezinárodní kongres – oficiální statistiky udávají necelých sedm set účastníků z téměř padesáti zemí, rozdělených přibližně do stovky jednotlivých panelů. Z pochopitelných důvodů byly na konferenci silně zastoupeny země severu Evropy – kromě tradičního Německa a Británie tentokrát silně dominovalo Estonsko, Finsko a Ruská federace. Kongres hostila Univerzita v Tartu a je třeba ocenit jak hladce proběhnoucí organizaci, tak přívětivé prostory, v nichž se jednotlivé části programu konaly. Tartu je poměrně malé městečko, což přispívalo k vlnivé atmosféře celého pobytu. Na druhou stranu to však komplikovalo dopravu na konferenci a zpět, protože na místní letiště přilétá pouze jediné malé letadlo několikrát týdně, takže kdo si nezajistil letenky s velkým předstihem, dostal se domů až několik dní po skončení kongresu.

Geografický důraz na severoevropský prostor byl do velké míry znát i ve volbě hlavních přednášejících. Konferenci otvírala přednáška Michaela Stausberga z Bergenu, který se pokoušel pracovat s termínem „ohrožená náboženství“ v podobném duchu, v jakém přírodní vědy pracují s konceptem ohroženého živočišného či rostlinného druhu. Dále hovořil izraelský odborník Zvi Bekerman o vzdělávání a historických naratitech a Švéd David Thurfjell přednášel o náboženské proměně skandinávského prostoru s ohledem na muslimskou imigraci. Mimořádně působivou přednášku pronesla finská antropoložka Lotte Tarkaová – mluvila o imaginaci a mýtotvorbě ve finské orální kultuře a posluchači měli možnost poslechnout si nahrávky finských lidových písní a shlédnout dobové černobílé fotografie. Poslední dvě klíčové přednášky patřily Sonje Luehrmannové, jež působí v Kanadě a mapuje post-sovětskou náboženskou situaci v některých oblastech Ruska, a Timothy Insolovi z Velké Británie, který dlouhodobě pracuje na archeologické rekonstrukci domorodých náboženství Afriky.

Co se týče jednotlivých příspěvků, v případě kongresu o takovéto velikosti je pochopitelně nemožné zabývat se jimi do detailů. Za zvláštní pozornost každopádně stálo několik panelů týkajících se nejmodernějších metodologií v religionistice. Mezi nimi rozhodně vynikal panel o evoluční

religionistice pod taktovkou Volkharda Krecha a Armina Geertze, fitzgeraldovský panel Teemu Tairy a rozsáhlý dvoudenní panel Tita Hjelma o diskursivní religionistice. Z tematického hlediska bylo na konferenci zastoupeno poměrně velké množství panelů o islámu, rozsáhlý panel o tantře a několik panelů týkajících se sekularizace, sekularity, „ne-náboženství“ (*non-religion*) a alternativních spiritualit. Oproti loňským ročníkům byl vyhrazen také jistý prostor pro historická náboženství, především pro staré Řecko, nicméně obecně vzato byl kongres, jako každý rok, zaměřen především na studium současnosti. Tomu do velké míry nahrávalo i letošní téma „trvání a změny“ (*continuations and disruptions*).

Za pozornost stojí také česká a slovenská účast, která byla oproti několika předchozím ročníkům mimořádně rozsáhlá. Oficiální statistiky konference udávají dvaadvacet českých a pět slovenských registrovaných účastníků, včetně několika panelů organizovaných brněnskými religionisty, jež v podstatě tvořily reprezentativní průřez hlavními oblastmi zájmu religionistiky na Masarykově univerzitě. Mezi ně patřil především panel Aleše Chalupy o počítačovém modelování v religionistice a panel o náboženství jako pragmatické strategii zvládnání každodenního života organizovaný Milanem Fújdou. Mezi sociologickými příspěvky bezesporu vynikli slovenští odborníci Taťána Zachar-Podolinská a Juraj Majo, kteří mluvili o současné náboženské situaci na Slovensku se zvláštním ohledem na různé roviny sekularizace; o sekularizaci hovořil i Roman Kečka z Univerzity Komenského. V Tartu nechyběl ani dlouholetý skalní účastník Martin Klapetek z budějovické religionistiky s příspěvkem o posvátném prostoru. Dále tu vystoupili David Zbíral, Lubomír Ondračka, David Václavík, Tomáš Bubík, Zora Hesová, František Novotný, Matouš Vencálek, Dalibor Papoušek, Tadeáš Vala a další. Objevili se i čeští religionisté působící na zahraničních univerzitách (zejména Jan Kozák z Universität Bergen a Tereza Huspeková z Pontifikální univerzity Jana Pavla II. v Krakově) a také zahraniční odborníci působící v Česku. Mezi ně patřil zejména krakovský religionista Henryk Hoffmann, jenž vystoupil pod vlajkou Univerzity Pardubice, a Alessandro Testa z Univerzity Karlovy.

Dá se tedy říci, že letošní ročník konference EASR byl z hlediska české a slovenské religionistiky mimořádně dobře využitou příležitostí. Je tomu tak zvláště s ohledem na fakt, že na rok 2020 připadá pravidelné konání celosvětového kongresu IAHR – a protože ten se odehraje na Novém Zélandě, lze jen těžko předpokládat masivnější středoevropskou účast. Třeba se jí dočkáme na následující konferenci EASR, která se bude konat v roce 2021 v italské Pise.